

อัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยม
The Creative Arts Logo to Design a Dress for Women in Fashion

ณัฐริกันต์ ปิ่นจูละ¹ พจน์ธรรม ณรงค์วิทย์² ชัญญาพัทธ์ ปัจฉิมพานิชย์³ และ ชัญญา อุดมประมวล⁴
Nutthikan Pinjural¹, Pojtom Narongwit², Chanyapat Phatchimpanit³
and Chanya Udompramuan⁴

^{1,2} อาจารย์ประจำโปรแกรมเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ นักศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

⁴ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยม มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาและจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง 2) เพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง มีหลากหลายหลายประเภท หลากหลายการใช้งาน จากการสัมภาษณ์พบว่า รูปแบบของงานศิลปะงานใบตองที่เหมาะสม สำหรับการประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดสำหรับสุภาพสตรี 4 รูปแบบ คือ แบบการพับหัดคอม้า การพับกลีบปลี การพับกลีบพัด การพับกลีบผกาซ้อน ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้และง่ายต่อการสร้างสรรค์งานออกแบบเสื้อผ้า เนื่องจากเป็นกระบวนการพับ ม้วน เย็บ สาน ที่ไม่ซับซ้อนมากจนเกินไป จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิต กลุ่มตัดเย็บ และกลุ่มผู้จำหน่าย พบว่า รูปแบบชุดสุภาพสตรีที่เหมาะสมในการสร้างสรรค์งานผ้าด้วยศิลปะงานใบตองควรเป็นชุดลำลอง ชุดเดรส และชุดราตรียาว เนื่องจากรูปแบบชุดควรมีรูปแบบของชุดลำลองเพื่อเป็นทางเลือกให้ง่ายต่อการผลิต และการใช้ชุดกระโปรง และชุดราตรี เป็นรูปแบบของชุดที่สามารถใช้รายละเอียดความสวยงาม โดยใช้แรงบันดาลใจจากงานศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองได้มากกว่าชุดปกติ ซึ่งชุดกระโปรง และชุดราตรี จะเป็นชุดสำหรับใส่เฉพาะกิจ ผู้วิจัยจึงผสมผสานเทคนิคการสร้างสรรค์งานใบตองเข้ากับกระบวนการตัดเย็บชุดสุภาพสตรีเพื่อสร้างสรรค์ผลงานเรื่องอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยม เป็นแนวทางสู่การพัฒนาต่อยอดการประยุกต์นำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในปัจจุบัน

คำสำคัญ: งานใบตอง / ชุดสุภาพสตรี / สมัยนิยม

Abstract

The objectives of this research Creative Arts by Banana Leaf to Women's fashion Dress Design in were two-fold: to study and classification format of creative identity arts by banana leaf to designed the Women's Fashion Dress. The finding Women's fashion Dress Design were as follow the type of creative art works with many different types of banana leaves follow as Using. In – depth interview found the pattern of the banana leaf artwork suitable for application in the design of the ladies dress 4 styles such as Accordion, Knife – Pleated, Draped, Layered, that a popular format. And easy to create clothing design. This is a popular format. And easy to create clothing design due to folding process, roll process, sewing process and weave process not complicated, Focus producer group, sewing group and supplier group discussion found fabrication style dress of women should be Floor Length Evening Dress, Mid Length Dress and Private Dress, Private Dress that easy to produce and can be used difficult detail. Floor Length Evening dress and Mid Length Dress used special business. Researcher Create dress with the process by banana leaf to design the dress, it's Development and application indigenous knowledge in present.

Keywords: Banana Leaf Arts / Dress / Fashion

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยมีความผูกพันกับวิถีชีวิตในการใช้งานใบตองของผู้คนในสังคมมาตั้งแต่เกิดจนโตทั้งด้านคุณประโยชน์ตั้งแต่หน่อ ลำต้น ดอก ใบ จนถึงผล โดยเฉพาะส่วนที่เป็นของต้นกล้วยที่เรียกว่าใบตอง คนเรารู้จักใช้ประโยชน์ของใบตอง สร้างเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายรูปแบบ เช่น ใช้ห่อหรือบรรจุอาหารทั้งของคาวของหวาน ซึ่งมีการดัดแปลงรูปแบบการห่อตามอาหารนั้นๆ เช่น การห่อขนมเทียน การห่อตะโก้ ขนมหวานที่ราดหน้าด้วยกะทิ เรียกการห่อลักษณะนี้ว่า กระทงมมเดียวคุณกัน (เศรษฐพงศ์ อัมมะเย, 2552, หน้า 43) ในพิธีสำคัญๆ ทางพุทธศาสนาหรือตามคติความเชื่อประเพณีต่างๆ ในแต่ละท้องถิ่น ก็นำใบตองมาใช้งานเช่นกัน โดยออกแบบใบตองให้มีความงามเป็นงานประณีตศิลป์เพื่อใช้ในงานพุทธศิลป์และในงานพิธีกรรม เช่น งานบวชพานบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งมีการใช้งานสืบทอดจนถึงในปัจจุบัน จากความประทับใจในคุณค่าความงามและประโยชน์ที่กล่าวมา ทำให้ผู้ศึกษาเกิดแรงบันดาลใจในการออกแบบชุดผลิตภัณฑ์เครื่องหอม ที่นำเสน่ห์ของใบตองมาใช้ในการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ โดยนำความงามที่มีลักษณะเฉพาะของใบตอง ได้แก่ เส้นใบมีลักษณะเป็นเส้นตรงที่ขนานกันขอบใบ และส่วนที่ติดกับก้านใบ ลักษณะของเส้นจะโค้งเล็กน้อย และเป็นเส้นนี้เกือบทั้งใบ และเส้นที่อีกอย่างหนึ่งของใบตองก็คือ ใบตองมีคุณสมบัติในการยืดหยุ่นสามารถพับตัด-ซ้อนตัด-บิดและม้วนเป็นรูปทรงแล้วสร้างพื้นที่ว่าง ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยได้รูปทรงของผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบนั้น จะลดทอนผสมผสานรายละเอียดบางส่วนให้เรียบง่ายทำให้เกิดความอ่อนช้อยสำหรับใช้สำหรับผู้ชื่นชอบของใช้แบบร่วมสมัย ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างของเก่าและของใหม่พัฒนารูปทรงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งานแต่รูปแบบงานจะเน้นเพื่อการตกแต่งเป็นสำคัญ (ขวัญหทัย ธาดา, 2560, บทคัดย่อ)

ภูมิปัญญาเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่อาจมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งเหล่านี้กำลังจะทำให้ภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้ ความเชื่อ ความสามารถของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสั่งสมประสบการณ์และการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลายาวนาน ที่มีลักษณะเป็นองค์รวม และมีความค่าทางวัฒนธรรม เลือนหายไปจากสังคมไทย ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่า หากภูมิปัญญาเหล่านี้ถูกกลืนไปในสังคมแห่งทุนนิยม พื้นฐานความเข้าใจธรรมชาติที่มีมาแต่โบราณก็จะสูญไปตามกาลเวลา ภูมิปัญญาจึงมีความสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของสังคมพื้นฐาน ที่เป็นสังคมของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน คนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสัตว์ มีการพึ่งพิงความสามารถ โดยใช้ความรู้จากประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมา เป็นความสามารถและศักยภาพในการจัดการแก้ปัญหา การปรับตัวเรียนรู้และสืบทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป เพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ อันสร้างให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมชาติ เผ่าพันธุ์ หรือเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ให้สังคมมีความเห็นพ้องในหลักการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาจึงเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของสังคมพื้นฐาน ที่เป็นรากฐานการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่น ที่แฝงไปด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์อันเป็นสุนทรียะที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และแนวคิดแห่ง ภูมิปัญญา (จรัสพิมพ์ วิงเย็น และคณะ, 2556, บทคัดย่อ)

ผ้าทอพื้นบ้าน ศาสตร์และศิลป์ที่แสดงภูมิปัญญาของคนในแต่ละท้องถิ่น แฝงด้วยความผูกพันที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตความเชื่อและพิธีกรรม ซึ่งได้รับการถ่ายทอดและสืบสานต่อกันมารุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน การทอผ้าในหลายท้องถิ่นยังคงรักษารูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนรูปแบบ ลวดลายและกรรมวิธีในการผลิตผ้าทอมีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นและลักษณะเฉพาะของเชื้อชาติ สิ่งสำคัญ คือ การสอดแทรกภูมิปัญญาแห่งการผสมผสานความประณีตบรรจง ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่นที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยภูมิปัญญาที่ทรงคุณค่า ผ้าทอพื้นบ้านจึงเป็นภูมิปัญญาที่แสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคน ที่แสดงผ่านทางลวดลายและเส้นสีผ้า ที่สอดแทรกความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นรากฐานทางศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าผ้าทอพื้นบ้านคืองานศิลปะที่เกิดจากความคิด เนื่องจากเมื่อความคิดต้องการมีที่อยู่อาศัยที่แน่นอน ความคิดได้รวมตัวกันเป็นภาพอันเป็นนามธรรมเพื่อรอการถ่ายทอดให้เกิดเป็นรูปธรรม (จรัสพิมพ์ วิงเย็น และคณะ, 2556, บทคัดย่อ)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหวังที่จะหาแนวทางในการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกาย ในรูปแบบสินค้าชุดสำหรับสตรีที่ใช้ผ้าทอในหมู่บ้านศรีอุบล ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร

เป็นวัตถุประสงค์หลักในการออกแบบ โดยพัฒนาทั้งในส่วนของตัวผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยเข้ากับกระแสแนวโน้มวัฒนธรรมสมัยนิยม และสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ พร้อมทั้งยังคงเอกลักษณ์ผ้าทอของชุมชนไว้ด้วย โดยใช้แนวคิดในการออกแบบอย่างยั่งยืน (Sustainable Design) เป็นแนวคิดหลักในการออกแบบ การใช้แรงงานจากคนในชุมชนเพื่อสร้างรายได้และเกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด และหันมาให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ผ้าทอในท้องถิ่นของตนมากขึ้น (ปรัชญ์ หาญกล้า และพรสนอง วงศ์สิงห์ทอง, 2557, หน้า 24-31)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง
2. เพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม
3. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้น ใช้การสุ่มแบบเจาะจง ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อศึกษาและจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ได้แก่

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

- อาจารย์รุ่งธรรม ศรีวรรณศิลป์ หัวหน้าศูนย์บริการฯ ครู คศ 4 ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคกาฬงเพชร
- คุณชนิกา ศรีวรรณศิลป์ ผู้จัดการสำนักงานศูนย์วิจัยศึกษา สธ.พระราชทาน พิพิธภัณฑสถานเรือนไทย จังหวัดกาฬงเพชร
- คุณจารี ชื่นชอบ ครูผู้สอน สำนักงานศูนย์วิจัยศึกษา สธ.พระราชทาน พิพิธภัณฑสถานเรือนไทย จังหวัดกาฬงเพชร

ในการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้น ใช้การสุ่มแบบเจาะจง ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) เพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

ประชากร ได้แก่ เครือข่ายผ้าทอพื้นถิ่นของจังหวัดกาฬงเพชร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนเครือข่ายผ้าทอพื้นถิ่นของจังหวัดกาฬงเพชร ได้แก่

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นถิ่น จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มทอผ้าบ้านใหม่ศรีอุบล ที่อยู่ หมู่ 8 บ้านใหม่ศรีอุบล ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกาฬงเพชร 62000
- กลุ่มทอผ้าบ้านหนองบึงไก่อ ที่อยู่ 436/1 หมู่ 2 ตำบลนาบ่อคำ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬงเพชร 62000 โทรศัพท์ 086 936 2676
- กลุ่มทอผ้าไหม บ้านลานกระตี่ ที่อยู่ 30 ม.5 ตำบลหนองทอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกาฬงเพชร 62150 โทรศัพท์ 055 715 459
- กลุ่มตัดเย็บ** จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่
  - กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านลานสัก ที่อยู่ 89 หมู่ 1 บ้านสักงาม ตำบลสักงาม อำเภอคลองลาน จังหวัดกาฬงเพชร 62180 โทรศัพท์ 055 719 344
  - กลุ่มหัตถกรรมตัดเย็บผ้า ที่อยู่ 79/1 หมู่ที่ 19 หมู่บ้านวังตะเคียนใต้ ตำบลอ่างทอง อำเภอเมืองกาฬงเพชร จังหวัดกาฬงเพชร 62000 โทรศัพท์ 086 210 7069
  - กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า ที่อยู่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่บ้านทุ่งสนุ่น ตำบลระหาน อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกาฬงเพชร 62210 โทรศัพท์ 080 514 1126, 080 514 1126
- กลุ่มจัดจำหน่าย** จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

- ศูนย์จัดจำหน่ายโอท็อป (OTOP) เทศบาลเมืองกำแพงเพชร
- ร้านขายผ้าทอพื้นถิ่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
- ร้านขายเสื้อผ้าชุดสำเร็จสตรีทั่วไป ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้น (Questionnaire) เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการแยกประเภท รูปแบบ ความหมาย และลักษณะการสร้างสรรค ความต้องการและความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ อัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยม
2. แบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้การตั้งคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับกรอบแนวคิดในการออกแบบ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อสมัยนิยม เพื่อการประเมินการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ในสมัยนิยม ให้ความสอดคล้องเหมาะสมที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

อัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดด้านอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมของอรุณ วาณิชกร (2559, หน้า 57-61) ดังนี้

1. ด้านแรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาและศิลปหัตถกรรม
2. ด้านความสวยงามและองค์ประกอบศิลป์

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดด้านการออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าของพรสนอง วงศ์สิงห์ทอง (2550, หน้า 42-44)

3. ด้านประโยชน์ใช้สอย
4. ด้านสัดส่วนของชิ้นเสื้อผ้า
5. ด้านความเหมาะสมของการประยุกต์ใช้วัสดุ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทฤษฎีและปฐมภูมิเกี่ยวกับศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง เพื่อเป็นแนวทางของการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ในสมัยนิยม

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบเครื่องมือการวิจัย ได้แก่เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เครื่องมือประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และเครื่องมือแบบประเมินความพึงพอใจ

ขั้นตอนที่ 3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง เพื่อจัดจำแนก ประเภท รูปแบบ ความหมาย และลักษณะการสร้างสรรค ของอัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง

ขั้นตอนที่ 4 สรุปรูปข้อมูลการสัมภาษณ์และจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยม

ขั้นตอนที่ 5 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากแหล่งข้อมูล โดยการลงพื้นที่ไปสอบถามตัวแทนเครือข่ายผ้าทอของจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นถิ่น จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มตัดเย็บ จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มจัดจำหน่าย จำนวน 3 กลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นนำมาปฏิบัติการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ในสมัยนิยม

ขั้นตอนที่ 6 สรุปรูปข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบสำรวจความคิดเห็นที่จะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ในสมัยนิยม

ขั้นตอนที่ 7 ปฏิบัติการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ในสมัยนิยม โดยการออกแบบผ้าทอจากผ้าทอพื้นถิ่น กลุ่มเครือข่ายผ้าทอพื้นถิ่นกลุ่มบ้านใหม่ศรีอุบล หมู่ที่ 8 ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกำแพงเพชร

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 8 เสนอแบบร่างต่อผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 9 ปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการปรับแก้แบบที่ผู้เชี่ยวชาญคิดว่าจะเป็นไปได้มากที่สุด เพื่อนำไปสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ในสมัยนิยม

ขั้นตอนที่ 10 สร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดสำหรับสตรีจากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ในสมัยนิยม เพื่อการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยใช้ข้อมูลจากการลงพื้นที่หาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล และจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยม

ขั้นตอนที่ 11 หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อให้ได้เครื่องมือการวิจัยที่มีความเที่ยงตรง มีประสิทธิภาพในการใช้ในงานวิจัยในขั้นตอนการลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 12 ประเมินความพึงพอใจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านประเมินความพึงพอใจกลุ่มผู้ผลิต มีต่อการออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม ประชากร ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายผ้าทอพื้นถิ่นกลุ่มบ้านใหม่ศรีอุบล หมู่ที่ 8 ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกลุ่มเครือข่ายผ้าทอพื้นถิ่นกลุ่มบ้านใหม่ศรีอุบล หมู่ที่ 8 ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 12 คน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านประเมินความพึงพอใจกลุ่มผู้บริโภคมีต่อศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม โดยประชากร ได้แก่ สตรีทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีทั่วไปในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 100 คน ทำการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความพึงพอใจ นำมาวิเคราะห์และสรุปผล

ขั้นตอนที่ 13 วิเคราะห์ผลและสรุปผลการวิจัย โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการสอบถามและวิเคราะห์สรุปผลโดยใช้ตารางเปรียบเทียบโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $\bar{x}$ และ S.D. และบรรยายในลักษณะความเรียง เพื่อให้ได้มาซึ่งการรายงาน/อภิปรายผล

ขั้นตอนที่ 14 รายงาน/อภิปรายผลเพื่อนำเสนอผลงานการออกแบบ และข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการแยกประเภท ลักษณะ ความหมาย ความเหมาะสมและความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรี มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบสอบถามความต้องการด้านอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ของผู้เชี่ยวชาญศิลปะงานใบตอง จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

— อาจารย์รุ่งธรรม ศรีวรรณศิลป์ หัวหน้าศูนย์บริการฯ ครู คศ 4 ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร และประสบการณ์ในการทำงาน 45 ปี

— คุณชนิกา ศรีวรรณศิลป์ ผู้จัดการสำนักงานศูนย์วิจัยศึกษา สธ.พระราชทาน พิพิธภัณฑสถานเรือนไทย จังหวัดกำแพงเพชร และประสบการณ์ในการทำงาน 30 ปี

— -คุณจารี ชื่นชอบ ครูผู้สอน สำนักงานศูนย์วิจัยศึกษา สธ.พระราชทาน พิพิธภัณฑสถานเรือนไทย จังหวัดกำแพงเพชร และประสบการณ์ในการทำงาน 20 ปี

ผลวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการด้านอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ของผู้เชี่ยวชาญศิลปะงานใบตอง จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ประเภทของศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง พบว่ามีหลากหลายหลายประเภท โดยมีประเภทหลักๆ ที่นิยมใช้และทำกันมาก ได้แก่ ประเภทเครื่องนุ่งห่มการ ประเภทห่อบรรจุอาหาร ประเภทกระถางลอย ประเภทบายศรี ประเภทงานตกแต่งสถานที่ จะมีความสวยงามเหมาะสมกับงานประดิษฐ์งานสร้างสรรค์ สามารถใช้ได้ทั้ง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร

ใบตองอ่อน ใบตองแก่ และใบตองแห้ง ซึ่งในการประดิษฐ์สร้างสรรค์งานใบตองจะใช้ใบตองตานีเป็นหลักในการสร้างสรรค์งานใบตอง

2. ลักษณะ รูปแบบหรือเทคนิคในการสร้างสรรค์งานใบตอง พบว่าจะมีรูปแบบและลักษณะตามใบมีทั้งใบอ่อนให้ความอ่อนนุ่ม (สีโทนเย็น) ใบแก่เป็นสีเข้ม เส้นใบชัดเจน สด ใบแห้งให้ความเหนียว (สีโทนร้อน) โดยจะเน้นให้ผิวสัมผัส เน้นสี เน้นเส้น เน้นลายของใบตองที่เด่นชัด และมีเทคนิคในการฉีก การกรีด การเจียน การตัด การพับ การม้วน การเย็บ การถักสาน ให้เป็นรูปลักษณะตามความต้องการ

3. ความหมายของงานใบตองของแต่ละรูปแบบหรือเทคนิคในการสร้างสรรค์งานใบตอง พบว่า งานใบตองเป็นงานศิลปะที่วิจิตรบรรจงในการสร้างสรรค์ ในการออกแบบโครงสร้างการพับ การเย็บ การสาน การเล่นสี การใช้เส้นลายใบเป็นจุดเด่นของงานใบตอง จะมีเอกลักษณ์และคุณค่าที่โดดเด่น

4. ลักษณะในการใช้งานตามโอกาส พบว่า จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้ จึงจะสร้างสรรค์งานใบตอง รวมถึงต้องคำนึงถึงสายพันธ์ของต้นด้วย ส่วนใหญ่ในการตกแต่ง จะนิยมนำเอาใบตองตานีมาประดิษฐ์สร้างสรรค์งานใบตอง ใช้ในงานต่างๆ ตามงานพิธี ประเพณี วิถีชีวิตวัฒนธรรม และการจัดสถานที่ต่างๆ เช่น บายศรี กระถางลอย กระถางดอกไม้ เป็นต้น การประดิษฐ์เป็นภาชนะ กระถางอาหาร ห่ออาหารหวานคาว ขนมไทย ภาตภาชนะจะใช้ใบตองน้ำว่าเป็นส่วนใหญ่

5. การสื่อความหมายงานใบตอง พบว่าในการจะสื่อความหมายเราจะต้องทำออกมาตามวัตถุประสงค์ ว่าเราจะนำไปใช้ในการประกอบหรือประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นอะไร เราจึงจะทำมันออกมาได้อย่างชัดเจน เหมาะสมและงดงามมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ในการสร้างสรรค์ประดิษฐ์ใบไม้ธรรมชาติในเชิงสร้างสรรค์ประโยชน์ใช้สอยในวิถีชีวิต วัฒนธรรมแต่ละที่ สิ่งที่ทำให้สิ่งนั้นมีคุณค่าคือ ใบตอง คือ ใบไม้มหัศจรรย์

ผลการวิเคราะห์การศึกษาและจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง

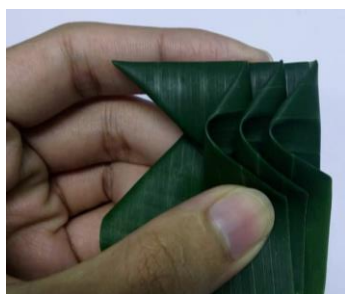
จากการที่ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลจากภาคเอกสาร ตำรา และสอบถามจากผู้มีประสบการณ์จากงานใบตองต่างๆ พบว่าการจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองจำนวน 10 รูปแบบ ดังนี้ หักค้อม้ากลีบ พัด กลีบรังแตน กลีบกระทุ้งแปลง กลีบเล็บครุฑ กลีบพลีท กลีบผกาซ้อน กลีบผีเสื้อ กลีบเล็บมือนาง กลีบกุหลาบ กลีบคอบเสื้อ

ผลการวิเคราะห์รูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง เพื่อใช้ในการออกแบบ

จากผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่ารูปแบบของการพับใบตองทั่วไปที่ใช้ในงานพิธีและกิจกรรมต่างๆ จำนวน 3 รูปแบบ ที่ถูกเลือกเพื่อใช้ในการออกแบบชุดสำหรับสตรี ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง เพื่อใช้ในการออกแบบ

รูปแบบงานใบตอง	จุดเด่นของงานใบตอง	การนำไปใช้
1.กลีบหักค้อม้า	การพับใบตองแบบกลีบหักค้อม้า มีจุดเด่นตรงที่จะได้รูปแบบของใบตองลักษณะกลีบซ้อนกัน เกิดเป็นลวดลาย เหมาะสำหรับประดับในงานพานพิธีหรือกระถาง นิยมใช้เนื่องจากสามารถพับได้ง่าย	นำไปใช้ในการทำพานพิธีมงคล และประกอบกระถางต่างๆ มีความสวยงามเฉพาะตัว

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง เพื่อใช้ในการออกแบบ (ต่อ)

รูปแบบงานใบตอง	จุดเด่นของงานใบตอง	การนำไปใช้
2. กลีบพลีท 	พับใบตองแบบกลีบพลีทมีจุดเด่นของความซ้อน กลีบทับเป็นเส้นลักษณะเรียงกันสวยงาม เหมาะสำหรับประดับในงานพิธีหรือกระทง นิยมใช้เนื่องจากพับได้ง่าย	นำไปใช้ในการทำพานพิธีมงคล และประกอบกระทงต่างๆ มีความสวยงามเฉพาะตัว
3. กลีบเล็บครุฑ 	การพับใบตองแบบกลีบครุฑมีจุดเด่นของกลีบทรงสามเหลี่ยมพับซ้อนกันสวยงามเหมาะสำหรับประดับในงานพิธีหรือกระทง นิยมใช้เนื่องจากพับได้ง่าย	นำไปใช้ในการทำพานพิธีมงคล และประกอบกระทงต่างๆ มีความสวยงามเฉพาะตัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มตัดเย็บ กลุ่มจัดจำหน่ายเกี่ยวกับแนวทางที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรี มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มตัดเย็บ กลุ่มจัดจำหน่ายเกี่ยวกับแนวทางที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรี จำนวน 3 กลุ่ม โดยได้ยกตัวอย่างในการสัมภาษณ์จำนวน 3 รูปแบบ คือ ชุดลำลอง ชุดเดรส ชุดราตรียาว ดังนี้

- กลุ่มผู้ผลิต พบว่าเป็นเพศหญิง 3 คน อยู่ในอายุ 25 - 30 จำนวน 3 คน
- กลุ่มตัดเย็บ พบว่าเพศหญิง 3 คน อยู่ในอายุ 31 - 35 จำนวน 3 คน
- กลุ่มจัดจำหน่าย พบว่าเพศหญิง 3 คน อยู่ในอายุ 25 - 30 จำนวน 3 คน

ผลจากการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มตัดเย็บ กลุ่มจัดจำหน่ายเกี่ยวกับแนวทางที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรี จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ดังนี้

— กลุ่มผู้ผลิต พบว่า เนื้อผ้าที่ทอส่วนใหญ่จะนำไปตัดเป็นชุดในการทำงาน หรือหน่วยงานต่างๆ โดยจากกลุ่มผู้ผลิตได้ถูกส่งซื้อผ้าไปตัดเป็นเสื้อผ้า ชุดทำงานและชุดออกงาน จาก 3 แบบที่เลือกไปสัมภาษณ์จะเป็นชุดแบบกระโปรง และชุดแบบกางเกงขายาวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเหมาะกับการสวมใส่ในการทำงานและหน่วยงานราชการในการผลิตจะใช้เวลาทอผ้า 1 เดือนจะได้ ประมาณ 30 - 40 เมตร แล้วแต่ลวดลายที่ทอ

— กลุ่มผู้ตัดเย็บ พบว่า จากการตัดเย็บหรือการสั่งตัดจากกลุ่มสตรี คนทำงานจะเลือกตัดเย็บชุดแบบกระโปรงเป็นส่วนใหญ่ เพราะใส่แล้วสบาย สวยงาม ซึ่งชุดกระโปรงจะให้ความเหมาะสมกับสตรีมากที่สุดในการสวมใส่ และสร้างความมั่นใจในการทำงานและการออกงาน แต่ละชุดขึ้นอยู่กับรูปแบบและรายละเอียดความยากง่ายของงานชุดและเนื้อผ้า ระยะเวลาในการตัดเย็บจึงใช้เวลาพอสมควรทั้งตัดเย็บและเก็บรายละเอียดของชุด

— กลุ่มจัดจำหน่าย พบว่า จากการขายจัดจำหน่ายชุด ชุดที่กลุ่มสตรีนิยมเลือกซื้อจะเป็นชุดกระโปรงเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะขายได้กับกลุ่มคนทำงานหรือผู้สนใจนำไปสวมใส่ออกงานต่างๆ เน้นความสวยงามแปลกใหม่ หรูหรา เหมาะกับการสวมใส่ จะจำหน่ายได้ในช่วงเทศกาล วันสำคัญต่างๆ ที่หน่วยงานหรือทางราชการบังคับจะขายได้ดี รายวันจะขายได้ในกลุ่มสตรีที่จะสวมใส่ในงานสำคัญ

ดังนั้นผลวิเคราะห์จำนวน 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้ตัดเย็บ และกลุ่มผู้จัดจำหน่าย มีความเห็นพ้องกันว่า ควรพัฒนาสร้างสรรค์ศิลปะงานใบตองในรูปแบบของชุดกระโปรง เนื่องจากง่ายต่อการตัดเย็บ เพราะการใช้

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร

ศิลปะงานใบตองประยุกต์ลงบนผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า รูปแบบของงานอาจจะมีความละเอียดที่สูง และต้องใช้ทักษะในการตัดเย็บที่มากพอสมควร รูปแบบของผลิตภัณฑ์ต้นแบบ จึงควรเป็นชุดเสื้อผ้าที่สามารถตัดเย็บได้ง่ายตามความถนัดของกลุ่มผู้ผลิต เพื่อสร้างเป็นชิ้นงานต้นแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรี ให้มีความเหมาะสม ก่อนที่จะมีการพัฒนาต่อยอดไปสู่รูปแบบของชุดประเภทอื่นๆ ต่อไป

ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์อัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม

ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดสำหรับสตรีจำนวน 3 รูปแบบ คือ ชุดลำลอง ชุดเดรส ชุดราตรียาว โดยใช้รูปแบบด้านอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองที่ได้รับการคัดเลือกจากการประเมินรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ คือ กลีบหัดค้อม้า กลีบพลีท กลีบเล็บครุฑ และโดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตกลุ่มตัดเย็บ กลุ่มจัดจำหน่าย เป็นแนวทางที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรีเป็นแนวคิดในการออกแบบ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบทั้งหมด 18 ชุด ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบชุดลำลอง

ภาพที่ 2 รูปแบบชุดเดรส

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาพที่ 3 รูปแบบชุดราตรียาว

ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุด จำนวน 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบชุดอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองสู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม ดังนี้

1) ผลการสัมภาษณ์และรับฟังความคิดเห็นจากคุณชนิกา ศรีวรรณศิลป์ ผู้จัดการสำนักงานศูนย์จริยศึกษา สศ.พระราชทาน จากผลการเลือกรูปแบบจำนวน 18 รูปแบบ (2561, ตุลาคม 18) พบว่า

ด้านผสมผสานกับลวดลาย พบว่า มีการจัดวางลวดลายเป็นจุดที่เห็นได้ชัดเจน ควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของการจัดวางลวดลายบางส่วนให้เหมาะสมกับรูปทรงของชุด

ด้านความสะดวกสบายในการสวมใส่ พบว่า ชุดมีความกระชับในการสวมใส่ และควรเพิ่มเติมในส่วนของการผ่า ให้มีความสะดวกต่อการเดินและการสวมใส่ได้ง่ายมากขึ้น

ด้านความสวยงาม พบว่า การใช้โทนสีที่มีความสอดคล้องกันและเพิ่มรายละเอียดเล็กน้อยให้มีความสะดุดตาในส่วนของการออกแบบชุด

รูปแบบการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม โดยการคัดเลือกจาก 18 รูปแบบ ให้เหลือ 3 รูปแบบ

2) ผลการสัมภาษณ์และรับฟังความคิดเห็นจากคุณจันทนา คุ่มกล้า เจ้าหน้าที่ประจำพิพิธภัณฑ์สถานจังหวัดกำแพงเพชร เฉลิมพระเกียรติ จากผลการเลือกรูปแบบจำนวน 18 รูปแบบ (2561, ตุลาคม 17) พบว่า

ด้านผสมผสานกับลวดลาย พบว่า มีการใช้ลวดลายและการจัดวางที่ไม่มากจนเกินไป เห็นรายละเอียดที่ชัดเจน ควรปรับในการวางลวดลายให้เกินความน่าสนใจมากขึ้น

ด้านความสะดวกสบายในการสวมใส่ พบว่า เป็นรูปทรงที่กระชับเหมาะกับการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน ควรปรับให้มีการผ่าหน้าให้เกิดมิติและสะดวกในการเดิน

ด้านความสวยงาม พบว่า มีสีสันทันเข้ากันและมีความทันสมัยรูปทรงรายละเอียดที่ทำให้ชุดน่าสนใจ และควรเพิ่มเติมลูกเล่นให้กับรูปแบบชุดให้สะดุดตา

รูปแบบการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม โดยการคัดเลือกจาก 18 รูปแบบ ให้เหลือ 3 รูปแบบ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร

3) ผลการสัมภาษณ์และรับฟังความคิดเห็นจากคุณคักดา จงพิชราคม Creative director and designer จากผลการเลือกรูปแบบจำนวน 18 รูปแบบ (2561, ตุลาคม 17)พบว่า

ด้านผสมผสานกับลวดลาย พบว่า มีการใช้ลวดลายที่แปลกใหม่ แต่ควรทำลวดลายให้มีความชัดเจนในการจัดวางให้เหมาะสม ทำให้ลวดลายนั้นเห็นได้ชัดเจนมากขึ้น

ด้านความสะดวกสบายในการสวมใส่ พบว่า มีความกระชับในการสวมใส่ ควรเก็บรายละเอียดของตะเข็บและเนื้อผ้าในการขยายชุดเพื่อเหมาะกับสัดส่วนของผู้สวมใส่

ด้านความสวยงาม พบว่า การใช้สีที่ใกล้เคียงกันจะทำให้เกิดความสวยงามของสีและลวดลายที่เด่นชัด และเพิ่มรายละเอียดให้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ

รูปแบบการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม โดยการคัดเลือกจาก 18 รูปแบบ ให้เหลือ 3 รูปแบบ

สรุปผลการออกแบบชุดสำหรับสตรีของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้นำผลจากการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ด้านการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม คือ ชุดลำลอง ชุดเดรส ชุดราตรียาว ได้ผลสรุปรูปแบบของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ชุดลำลอง พบว่าผู้เชี่ยวชาญเลือกคือ คนที่ 1 และ 3 เพราะรูปทรงที่กระชับเหมาะกับการสวมใส่ทั่วไป ทั้งมีการจัดวางรายละเอียดที่ไม่มากจนเกินไปทำให้สวมใส่ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความนิยมการสวมใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

ชุดเดรส พบว่าผู้เชี่ยวชาญเลือกคือ คนที่ 1 2 และ 3 เพราะรูปทรงสวยงาม มีการใช้การผสมผสานการจัดวางเทคนิคการพับผ้าที่น่าสนใจ ทรงแขนปาดไหล่มีความทันสมัย การจัดวางลายผ้าที่เห็นได้ชัด มีความเป็นไทยกับความทันสมัยผสมรวมกันอยู่ในรูปแบบชุดทำให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สามารถใช้สวมใส่ได้ทั้งงานกลางวันและงานกลางคืน ยังนำไปใช้ในการทำงานได้อีกด้วย

ชุดราตรียาว พบว่าผู้เชี่ยวชาญเลือกคือ คนที่ 2 และ 3 เพราะรูปทรงมีความทันสมัยเรียบง่าย หุหุระ เหมาะกับการสวมใส่ในงานกลางคืน ทั้งยังมีการผสมผสานลวดลายในการจัดวางที่ไม่มากจนเกินไปทำให้รูปแบบชุดดูเหมาะสม ร่วมสมัยทั้งการใช้ผ้าทอพื้นถิ่นมาออกแบบให้ดูเป็นไทยและส่งเสริม จึงสามารถพัฒนาต่อยอดได้หลากหลายรูปแบบ

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นพ้องว่า จากการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม ซึ่งรูปแบบที่เป็นไปได้มากที่สุดเพื่อนำไปสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ สำหรับชุดสำหรับสตรี โดยผู้วิจัยมีการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งส่งผลเป็นรูปแบบ (ต้นแบบ) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อศึกษาและจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง

1) ผลการวิเคราะห์การศึกษาด้านอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง โดย ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะงานใบตอง 3 ท่าน พบว่า สามารถจำแนกอัตลักษณ์ของศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่

- ด้านประเภทของศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง ได้แก่ ประเภทเครื่องนมัสการ ประเภทห่อบรรจุอาหาร ประเภทกระถางลอย ประเภทบายศรี ประเภทงานตกแต่งสถานที่ จะมีความสวยงามเหมาะสมกับงานประดิษฐ์งานสร้างสรรค์ สามารถใช้ได้ทั้งใบตองอ่อน ใบตองแก่ และใบตองแห้ง ซึ่งในการประดิษฐ์สร้างสรรค์งานใบตองจะใช้ใบตองด้านเป็นหลักในการสร้างสรรค์งานใบตอง

- ด้านลักษณะ รูปแบบหรือเทคนิคในการสร้างสรรค์งานใบตอง พบว่าจะมีรูปแบบและลักษณะตามใบ มีทั้งใบอ่อนให้ความอ่อนนุ่ม (สีโทนเย็น) ใบแก่เป็นสีเข้ม เส้นใบชัดเจน สด ใบแห้งให้ความเหนียว (สีโทนร้อน) โดยจะเน้นให้ผิวสัมผัส เน้นสี เน้นเส้น เน้นลายของใบตองที่เด่นชัด และมีเทคนิคในการฉีก การกรีด การเจียน การตัด การพับ การม้วน การเย็บ การถักสาน ให้เป็นรูปลักษณะตามความต้องการ

- ด้านความหมายของงานใบตองของแต่ละรูปแบบหรือเทคนิคในการสร้างสรรค์งานใบตอง พบว่างานใบตองเป็นงานศิลปะที่วิจิตรบรรจงในการสร้างสรรค์ ในการออกแบบโครงสร้างการพับ การเย็บ การสาน การเล่นสี การใช้เส้นลายใบเป็นจุดเด่นของงานใบตอง จะมีเอกลักษณ์และคุณค่าที่โดดเด่น

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

- ด้านลักษณะในการใช้งานตามโอกาส พบว่าจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้จึงจะสร้างสรรค์งานใบตอง รวมถึงต้องคำนึงถึงสายพันธ์ของต้นด้วย ส่วนใหญ่ในการตกแต่งจะนิยมนำเอาใบตองตานีมาประดิษฐ์สร้างสรรค์งานใบตอง ใช้ในงานต่างๆ ตามงานพิธี ประเพณี วิถีชีวิตวัฒนธรรม และการจัดสถานที่ต่างๆ เช่น บายศรี กระถางลอย กระถางดอกไม้ เป็นต้น การประดิษฐ์เป็นภาชนะ กระถางอาหาร ห่ออาหารหวานกราว ขนมไทย ภาตภาชนะจะใช้ใบตองนี้ว่าเป็นส่วนใหญ่

- ด้านการสื่อความหมายงานใบตอง พบว่าในการจะสื่อความหมายเราจะต้องทำออกมาตามวัตถุประสงค์ว่าเราจะนำไปใช้ในการประกอบหรือประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นอะไร เราจึงจะทำมันออกมาได้อย่างชัดเจนเหมาะสมและงดงามมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ในการสร้างสรรค์ประดิษฐ์ใบไม้ธรรมชาติในเชิงสร้างสรรค์ประโยชน์ใช้สอยในวิถีชีวิต วัฒนธรรมแต่ละที่ สิ่งที่ทำให้สิ่งนั้นมีคุณค่าคือ ใบตอง คือ ใบไม้มหัศจรรย์

2) ผลการวิเคราะห์การศึกษาและจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง

พบว่า การจำแนกรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองจำนวน 10 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบหักค่อม้า รูปแบบกลีบพัด รูปแบบกลีบรังแตน รูปแบบกลีบกระทุ้งแปลง รูปแบบกลีบเล็บครุฑ รูปแบบกลีบพลีท รูปแบบกลีบผกาซ้อน รูปแบบกลีบผีเสื้อ รูปแบบกลีบเล็บมีอนาง รูปแบบกลีบกุหลาบ รูปแบบกลีบคอเสื้อ ซึ่งรูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง แต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกันทั้งในด้านของจุดเด่น และวิธีการใช้งาน

3) ผลการวิเคราะห์รูปแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง

เพื่อใช้ในการออกแบบ โดย ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะงานใบตอง 3 ท่าน พบว่า รูปแบบของการพับใบตองทั่วไปที่ใช้ในงานพิธีและกิจกรรมต่างๆ จำนวน 3 รูปแบบที่ถูกเลือกเพื่อใช้ในการออกแบบชุดสำหรับสตรีดังต่อไปนี้

- รูปแบบกลีบหักค่อม้า เหตุผล นิยมใช้กันส่วนมากในงานใบตอง มีลวดลายที่สวยงามและเด่นชัด จึงเหมาะกับการนำมาสร้างสรรค์ออกแบบชุด
- รูปแบบกลีบพลีท เหตุผล มีความสวยงามในการเรียงทับซ้อนกันเกิดเป็นลวดลายเส้นตรง จึงเหมาะกับการนำมาสร้างสรรค์ออกแบบชุด
- รูปแบบกลีบเล็บครุฑ เหตุผล มีความโดดเด่นมีมิติของการพับและวางทับซ้อนต่อๆ กันจะเกิดความสวยงามและความละเอียด จึงเหมาะกับการนำมาสร้างสรรค์ออกแบบชุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มตัดเย็บ กลุ่มจัดจำหน่ายเกี่ยวกับแนวทางที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรี

จากการสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มตัดเย็บ กลุ่มจัดจำหน่ายเกี่ยวกับแนวทางที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรี กลุ่มละ 3 คน พบว่า กลุ่มผู้ตัดเย็บ และกลุ่มผู้จัดจำหน่าย มีความเห็นพ้องกันว่า ควรพัฒนาสร้างสรรค์ศิลปะงานใบตองในรูปแบบของชุดกระโปรง เนื่องจากง่ายต่อการตัดเย็บ เพราะการใช้ศิลปะงานใบตองประยุกต์ลงบนผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า รูปแบบของงานอาจจะมีความละเอียดที่สูง และต้องใช้ทักษะในการตัดเย็บที่มากพอสมควร รูปแบบของผลิตภัณฑ์ต้นแบบ จึงควรเป็นชุดเสื้อผ้าที่สามารถตัดเย็บได้ง่ายตามความถนัดของกลุ่มผู้ผลิต เพื่อสร้างเป็นชิ้นงานต้นแบบอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรี ให้มีความเหมาะสม ก่อนที่จะมีการพัฒนาต่อยอดไปสู่รูปแบบของชุดประเภทอื่นๆ ต่อไป

ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์อัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม

1) ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์อัตลักษณ์ศิลปะงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม โดย ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดสำหรับสตรีจำนวน 3 รูปแบบ คือ ชุดลาลอง ชุดเดรส ชุดราตรียาว โดยใช้รูปแบบด้านอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองที่ได้รับการคัดเลือกจากการประเมินรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ คือ กลีบหักค่อม้า กลีบพลีท กลีบเล็บครุฑ และโดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มตัดเย็บ กลุ่มจัดจำหน่าย เป็นแนวทางที่มีต่อการพัฒนาชุดสำหรับสตรีเป็นแนวคิดในการออกแบบ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบทั้งหมด 18 ชุด

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2) ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุดสำหรับสตรี จากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบชุด ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ชุดลำลอง พบว่าผู้เชี่ยวชาญเลือกคือ คนที่ 1 และ 3 เพราะรูปทรงที่กระชับเหมาะกับการสวมใส่ทั่วไป ทั้งมีการจัดวางรายละเอียดที่ไม่มากจนเกินไปทำให้สวมใส่ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความนิยมการสวมใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

ชุดเดรส พบว่าผู้เชี่ยวชาญเลือกคือ คนที่ 1 2 และ 3 เพราะรูปทรงสวยงาม มีการใช้การผสมผสานการจัดวางเทคนิคการปักผ้าที่น่าสนใจ ทรงแขนปาดไหล่มีความทันสมัย การจัดวางลายผ้าที่เห็นได้ชัด มีความเป็นไทยกับความทันสมัยผสมรวมกันอยู่ในรูปแบบชุดทำให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สามารถใช้สวมใส่ได้ทั้งงานกลางวันและงานกลางคืน ยังนำไปใช้ในการทำงานได้อีกด้วย

ชุดราตรียาว พบว่าผู้เชี่ยวชาญเลือกคือ คนที่ 2 และ 3 เพราะรูปทรงมีความทันสมัยเรียบง่าย หุรหุรา เหมาะกับการสวมใส่ในงานกลางคืน ทั้งยังมีการผสมผสานลวดลายในการจัดวางที่ไม่มากจนเกินไป ไม่ทำให้รูปแบบชุดดูเหมาะสม ร่วมสมัยทั้งการใช้ผ้าทอพื้นถิ่นมาออกแบบให้ดูเป็นไทยและส่งเสริม จึงสามารถพัฒนาต่อยอดได้หลากหลายรูปแบบ

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นพ้องว่า จากการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุดสำหรับสตรีจากอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานสู่การออกแบบสตรีในสมัยนิยม ซึ่งรูปแบบที่เป็นไปได้มากที่สุดเพื่อนำไปสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ สำหรับชุดสำหรับสตรี โดยผู้วิจัยมีการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม

1) ผลการวิเคราะห์ด้านประเมินความพึงพอใจกลุ่มผู้ผลิต มีต่อการออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิต จำนวน 12 คน โดยลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายผ้าทอพื้นถิ่นกลุ่มบ้านใหม่ศรีอุบล หมู่ที่ 8 ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกำแพงเพชร พบว่ามีระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ด้านแรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาและศิลปหัตถกรรม โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมากที่สุด ด้านองค์ประกอบศิลป์ โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมาก ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมากที่สุด ด้านสัดส่วนของชิ้นเสื้อผ้า โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมาก และด้านความเหมาะสมของการประยุกต์ใช้วัสดุ โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมาก

2) ผลการวิเคราะห์ด้านประเมินความพึงพอใจ กลุ่มผู้บริโภค มีต่ออัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสตรีในสมัยนิยม โดยประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค จำนวน 100 คน พบว่า โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ด้านแรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาและศิลปหัตถกรรม โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมากที่สุด ด้านองค์ประกอบศิลป์ โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมาก ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมาก ด้านสัดส่วนของชิ้นเสื้อผ้า โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมาก และด้านความเหมาะสมของการประยุกต์ใช้วัสดุ โดยรวมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ระดับมาก

อภิปรายผล

อภิปรายผลงานวิจัยอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสรรค์งานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรีในสมัยนิยม พบว่า ประเภทของศิลปะสร้างสรรค์งานใบตองมีหลากหลายหลายประเภท หลากหลายการใช้งาน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะงานใบตอง พบว่า มีรูปแบบศิลปะงานใบตองที่เหมาะสมต่อการประยุกต์ต่อการออกแบบเป็นชุดสำหรับสุภาพสตรี ได้มีการคัดเลือกมาทั้งหมด 4 รูปแบบ คือ แบบการพับหักค้อม้า การพับกลีบพลีท การพับกลีบพัด การพับกลีบผกาซ้อน ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้ และง่ายต่อการสร้างสรรค์งานออกแบบเสื้อผ้า เนื่องจากเป็นกระบวนการพับ ม้วน เย็บสาน ที่ไม่ซับซ้อนมากจนเกินไป สามารถประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานออกแบบเสื้อผ้าได้ สอดคล้องกับอรุณ วาณิชกร (2559, หน้า 57-61) เกี่ยวกับแรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาและศิลปหัตถกรรม และรูปแบบต้องมีความสวยงามและองค์ประกอบศิลป์ตามงานหัตถกรรมที่ใช้เป็นแรงบันดาลใจ จาก

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิต กลุ่มยัดเย็บ และกลุ่มผู้จัดจำหน่าย พบว่า รูปแบบชุดสุภาพสตรีที่เหมาะสมในการสร้างสร้งงานผ้า ด้วยศิลปะงานใบตอง ควรเป็นชุดลำลอง ชุดเดรส และชุดราตรียาว เนื่องจากรูปแบบชุดควรมีรูปแบบของชุดลำลองเพื่อเป็นทางเลือกให้่ง่ายต่อการผลิต และการใช้ชุดกระโปรง และชุดราตรี เป็นรูปแบบของชุดที่สามารถใช้ลายละเอียดความสวยงามโดยใช้แรงบันดาลใจจากงานศิลปะสร้างสร้งงานใบตองได้มากกว่าชุดปกติ ซึ่งชุดกระโปรง และชุดราตรี จะเป็นชุดสำหรับใส่เฉพาะกิจ โดยต้องออกแบบให้คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย สัดส่วนของเนื้อผ้า และการประยุกต์ใช้วัสดุที่เหมาะสม สอดคล้องกับกรอบแนวคิดด้านการออกแบบเสื้อผ้าของพรสนอง วงศ์สิงห์ทอง (2550, หน้า 42-44) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับขนาดสัดส่วน ประโยชน์ใช้สอย และการใช้วัสดุที่เหมาะสมเพื่อการออกแบบเสื้อผ้าให้มีคุณภาพ โดยประยุกต์เทคนิคการสร้างสร้งงานใบตองเข้ากับกระบวนการตัดเย็บให้สวยงามเหมาะสมที่สุด สอดรับกับแนวคิดของชุดมา ช้างพุ่ม และวิติยา ปิดตังนาโพธิ์ (2559) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการประยุกต์ใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของวัตถุ และศิลปวัฒนธรรมไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสร้งงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรี ในสมัยนิยม และเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาลวดลายของศิลปะงานใบตอง ซึ่งเป็นกรณีศึกษาลวดลายของศิลปะงานใบตองการงานพิธีต่างๆ ซึ่งยังมีลวดลายประดิษฐ์จากงานใบตองอีกมาก ที่สามารถอ้างอิงได้
2. พื้นที่ในการศึกษางานวิจัยอัตลักษณ์ศิลปะสร้างสร้งงานใบตอง สู่การออกแบบชุดสำหรับสตรี ในสมัยนิยม ในครั้งนี้ มุ่งเน้นกรณีศึกษาข้อมูลปฐมภูมิภายในจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งควรมีการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิในภูมิภาคอื่นๆ เกี่ยวกับศิลปะสร้างสร้งงานใบตอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. สามารถประยุกต์ลวดลายและศิลปะสร้างสร้งงานใบตองกับเสื้อผ้าของบุรุษได้ หรือผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลงานศิลปะสร้างสร้งงานใบตอง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานหัตถศิลป์ และส่งเสริมด้านการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญหทัย ธาดา. (2557). **ชุดผลิตภัณฑ์เครื่องหอม แรงบันดาลใจจากใบตอง**. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ “โสมภูมิ ครั้งที่ 3: Wisdom to the Future: ภูมิปัญญาสู่อนาคต”. ขอนแก่น: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (15 - 16 มิถุนายน 2560), pp.43 - 46).
- จรัสพิมพ์ วั่งเย็น และคณะ. (2556). **การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าขาวม้าโดยใช้แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นกับแนวคิดการออกแบบแฟชั่นเพื่อพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร** (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ชุดิมา ช้างพุ่ม และ วิติยา ปิดตังนาโพธิ์. (2559). **การศึกษาภูมิปัญญางานดอกไม้สดและใบตองประณีตศิลป์เพื่อใช้ในการออกแบบลวดลายและ เครื่องประกอบารแต่งกายสตรี**. วารสารวิชาการศิลปะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7(1), 119 – 131.
- ปรัชญ์ หาญกล้า และ พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. (2557). **การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีเพื่อพัฒนางานพื้นถิ่นให้เป็นสินค้าระดับชาติโดยใช้ แนวคิดการออกแบบอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาผ้าทอมือ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย**. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 1(1), 24 - 31.

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

- พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง. (2550). การออกแบบและพัฒนาแพคเกจภัณฑ์. กรุงเทพฯ: วิสคอมเซ็นเตอร์.
เศรษฐพงศ์ อัมมะเย. (2552). การห่อขนมและอาหารด้วยใบตอง. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.
อรัญ วานิชกร. (2559). การออกแบบผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

The 5th Kamphaeng Phet Rajabhat University
National Conference